

De PijnMonitor van Sermos

In augustus 2008 is ziekenhuis Bernhoven begonnen met een proef met het meten van pijn bij chronische pijnpatiënten door gebruik te maken van de PijnMonitor van Sermos. De PijnMonitor van Sermos is een softwareprogramma waarmee patiënten gedurende een aantal dagen na een pijnblokkade of operatie gebeld worden. Een stem vraagt aan de patiënt om in te toetsen hoeveel

Omdat niet geheel te overzien was wat de implicaties zouden zijn op de werkvloer is destijds begonnen met een voorzichtige start. Aanvankelijk werden alleen de arthroscopie-patiënten geïnccludeerd en stap voor stap werden steeds meer indicaties toegevoegd. Op dit moment is het systeem volledig operationeel en worden de meeste patiënten die in dagopname geopereerd worden gedurende de eerste drie dagen gevolgd. Als patiënten een NRS score van 7 of hoger ingeven krijgt de APS (acute pijnservice) -medewerker een melding via een sms op zijn mobiele telefoon en een email. De anesthesiemedewerker neemt contact op met de patiënt en werkt, om in te schatten wat er aan de hand is, een korte vragenlijst af. De reacties van de patiënten zijn in een drietal categorieën te verdelen:

1. Patiënten met te veel pijn zonder dreigende complicaties; vaak blijkt dat ze hun medicatie niet of niet goed hebben ingenomen. De medewerker geeft advies hoe en wanneer de medicatie ingenomen moet worden.
2. Patiënten met te veel pijn en dreigende complicaties; uit de antwoorden op de vragen kan de medewerker opmaken dat er iets niet goed is. De patiënt krijgt het advies om zich te melden bij de eerste hulp.
3. Overige; soms wordt er per ongeluk een verkeerd getal ingetoetst of begrijpt men de bedoeling niet helemaal. [anekdote: een islamitische man meldt één dag na de operatie aan zijn knie een score van 10! Uit het telefoongesprek maakt de medewerker op dat de patiënt nauwelijks pijn heeft maar dat hij vergaat van de pijn als hij op z'n knieën gaat zitten om te bidden ...]

De Resultaten

In één jaar zijn ca 3000 patiënten geïnccludeerd. Dit heeft ongeveer 19000 meetresultaten opgeleverd. Ziekenhuis Bernhoven beschikt nu over een goed beeld van het verloop van de pijn na een operatie en het aantal patiënten dat te veel pijn heeft. Het verloop is per dagdeel inzichtelijk. Ziekenhuis Bernhoven is zelfs in staat om deze cijfers uit te splitsen tot op het niveau van het type operatie, pijnprotocol, anesthesietechniek etc.

Pijn na een operatie in dagopname is (nog) geen prestatie-indicator maar als deze wel zo beschouwd wordt dan scoort ongeveer 1 op de 12 patiënten minimaal 1 maal een 7 of hoger gedurende de eerste 72 uren na een operatie. Worden de CBO-richtlijnen gevolgd dan scoort 1 op de 4 patiënten een 5 of hoger. De gemiddelde pijnscores nemen per dagdeel weliswaar geleidelijk aan af maar het aantal patiënten dat een 7 of hoger meldt is aan het einde van iedere dag hoger dan in de ochtend en middag. Per maand wordt bij ongeveer 30-

pijn de patiënt heeft, op een schaal van 0 t/m 10. Na een succesvolle proef werd in december besloten tot de aanschaf van de PijnMonitor als instrument om de pijn van patiënten in dagopname te meten. In het 2^e kwartaal van 2009 is het softwareprogramma volledig in gebruik genomen.

40 patiënten onnodig pijnlijden voorkomen. Daarnaast is een aantal vermoedens bevestigd waaronder het feit dat patiënten met spinaal anesthesie de eerste dagen minder pijn hebben dan patiënten onder algehele narcose. Ook is zichtbaar dat endoscopische technieken minder pijnlijk zijn dan conventionele technieken. Andersom werkt het ook. Bij een aantal operaties zijn we minder pijnmedicatie gaan geven. We kunnen door middel van dit systeem nu heel goed monitoren of de patiënten daadwerkelijk weinig pijn hebben. Zo kunnen we per operatie (als er eenmaal genoeg mensen geholpen zijn) bekijken of we met ons pijnschema goed zitten.

De interventies

Op basis van de bevindingen is er reeds een aantal maatregelen genomen.

- Sinds februari krijgen patiënten voortaan tijdens het pre-operatieve gesprek al een recept mee voor pijnmedicatie. Resultaat is dat het aantal patiënten met een score van 7 of hoger al enkele procenten is afgenomen.
- Om het aantal overschrijdingen in de avond te verminderen krijgen patiënten sms-jes die hen eraan herinnert hun pijnmedicatie in te nemen.
- Met name gynaecologische ingrepen leveren de eerste dag na de operatie veel pijn op. De verpleegkundigen van de dagopname geven deze patiënten extra instructies.

Vervolg

Er worden steeds meer data gegenereerd dus kunnen er steeds meer conclusies getrokken worden en dus zullen er ook steeds meer verbeteringen doorgevoerd worden. Inmiddels is er gestart om ook de klinische patiënten te monitoren. We zijn begonnen met de patiënten die een nieuwe knieprothese krijgen. Aan het bed worden de pijnscores met barcode readers door verpleegkundigen gelezen, dit gedurende de tijd dat de patiënten opgenomen zijn en na ontslag zal de PijnMonitor het werk overnemen. Daarmee krijgen we een totaalbeeld van de pijn na een dergelijke ingreep. Per 1 december gaan we het uitbreiden naar alle orthopedische ingrepen en hopelijk kunnen we het begin volgend jaar voor alle klinische patiënten gaan gebruiken. We zijn tevens aan het nadenken of we in de toekomst ook kunnen starten met een dergelijke pijnmeting bij kinderen.

Hester Hoogenboom,
Anesthesioloog ziekenhuis Bernhoven

Pijn Telefoon Service

Ziekenhuis Bernhoven wil graag op de hoogte blijven van uw pijn-niveau en dit kan door middel van de (mobiele) telefoon. Op deze manier volgen wij de ernst van uw pijn en kunnen zonodig adviezen geven om de pijn beter te behandelen. Pijn na een operatie is namelijk niet nodig en kan het herstel na een operatie belemmeren.

Hoe werkt de Pijn Telefoon-Service?

De Service start op de avond na de operatie, daarna wordt u drie keer per dag gebeld, namelijk rond 9.00u, 14.00u en 20.00u, gedurende drie dagen. De telefoon wordt automatisch aangestuurd. Een 'computerstem' vraagt u om eerst een hekje te toetsen, daarna vraagt hij u om met de cijfertoetsen van uw telefoon de mate van pijn aan te geven die u voelt. U kunt daarbij kiezen uit een schaal van 0 t/m 10 waarbij **0** geldt voor **geen pijn** en **10** voor **onhoudbare pijn**.

Als u de score heeft ingetoetst wordt de verbinding automatisch verbroken. Als het getal dat u heeft ingevoerd een te hoge score aangeeft, neemt een medewerker van het acute pijnteam contact met

u op. Let bij het invoeren van uw score goed op het juist inschatten van uw pijn. Uw eerste cijfer dat u intoetst kan niet worden hersteld. Als u op het moment dat u gebeld wordt niet zelf in staat bent de telefoon te beantwoorden, regel dan iemand uit uw omgeving die dat namens u doet.

U heeft voor deze service niet per se een mobiele telefoon nodig. De service werkt ook op uw gewone telefoon. U krijgt wel tien minuten voordat u gebeld wordt een herinneringsberichtje als u uw mobiele nummer heeft opgegeven. Aan de service zijn geen kosten verbonden.

Door uw medewerking kunnen we de pijnservice verbeteren en beter inspelen op mogelijke problemen. Wij danken u dan ook voor uw medewerking.

Als u veel pijn heeft, moet u niet wachten tot u een telefoontje krijgt. Dan moet u bellen met de Spoedeisende Hulp van Ziekenhuis Bernhoven.



TIP

Wat je al niet kan doen met
Perfalganflesjes!

Geniet van de lente!